

ת"פ 12607/10/18 - מדינת ישראל נגד ג'לאל חבשי

בית משפט השלום בתל אביב - יפו
ת"פ 12607-10-18 ישראל נ' חבשי

לפני כבוד השופט שאול אבינור
המאשימה: מדינת ישראל
ע"י ב"כ עוה"ד כרמל קדור ושגיא דיאמנט
נגד
הנאשם: ג'לאל חבשי
ע"י ב"כ עוה"ד יוסי חמצני ווליד כבוב

גזר דין

1. הנאשם הורשע לפניי, על יסוד הודאתו בעובדות כתב האישום (המתוקן בשנית; להלן - כתב האישום), בביצוע סדרת עבירות לפי הוראות חוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975 (להלן - חוק מע"מ). עניינן של העבירות הוא, בעיקרי הדברים, בניכוי מס תשומות שלא כדין באמצעות 100 חשבוניות פיקטיביות.

א. תמצית כתב האישום והשתלשלות ההליכים המשפטיים:

2. על פי הנתען בעובדות כתב האישום, בתקופה שבין שנת 2013 לבין שנת 2014 היה הנאשם רשום כעוסק מורשה, לעניין הוראות חוק מע"מ, בענף חלוקת דלק ושמנים. בתקופה זו ניכה הנאשם 100 מסמכים הנחזים להיות חשבוניות מס, על שם ספקים שונים, מבלי שהללו עשו או התחייבו לעשות את העסקאות שלגביהן הוצאו המסמכים (להלן - החשבוניות הפיקטיביות); והכל במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס.

3. הנאשם רשם את החשבוניות הפיקטיביות, בסכום כולל של ₪ 29,441,489, בספרי הנהלת החשבונות שניהל, וניכה שלא כדין את מס התשומות הגלום בהן - בסך כולל של ₪ 4,491,073 - בדוחות התקופתיים שהגיש למנהל מע"מ. הנאשם ניהל אפוא ספרי חשבונות כוזבים, וכן ניכה מס תשומות ללא מסמכים מתאימים, והכל במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס. על פי הנתען, הנאשם ביצע את העבירות הנ"ל בנסיבות מחמירות, הנובעות מהסכומים הגבוהים אשר מתשלומם הוא התחמק או השתמט.

4. הנאשם הואשם אפוא, בכתב האישום, בעבירות הבאות:

(א) ניכוי מס תשומות מבלי שיש לגביו מסמך כאמור בהוראות סעיף 38 לחוק מע"מ, בנסיבות מחמירות - 100 עבירות לפי הוראות סעיף 117(ב)(5) יחד עם סעיף 117(ב)(3) לחוק מע"מ.

(ב) **הכנה או הרשאה לאחר לנהל פנקסי חשבוניות כוזבים, בנסיבות מחמירות - עבירה לפי**
הוראות סעיף 117(ב)(6) יחד עם סעיף 117(ב)(3) לחוק מע"מ.

5. הדיונים המקדמיים נשמעו לפני מותב אחר, לרבות במתכונת של גישור, אך הצדדים לא הגיעו לכלל הסכמות. התיק הועבר אפוא לשמיעת הראיות לפניי. ואולם, במועד שנקבע לתחילת שמיעת הראיות הודיעו הצדדים כי הגיעו להסדר טיעון, שתוכנו כלהלן:

ברובד הדיוני - הוסכם לעתור לתיקון כתב האישום ולהגשת כתב האישום (המתקן בשנית), שבו הופחת משמעותית ההיקף של העבירות שבביצוען הואשם הנאשם.

ברובד העונשי - המאשימה הודיעה כי תגביל את טיעוניה לעונש לענישה שתכלול 40 חודשי מאסר בפועל, וכן תעתור להשתתף מאסר מותנה וקנס כספי בהתאם לשיקול דעת בית המשפט. ההגנה, מצידה, תטען באופן חופשי, לרבות בעתירה לעריכת תסקיר שירות המבחן (ר' בפרוטוקול, עמ' 14 שורה 13 ואילך).

6. בית המשפט התיר את תיקון כתב האישום כמבוקש, הנאשם הודה בעובדותיו ועל יסוד הודאה זו הורשע בביצוע העבירות בהן הואשם כאמור. בית המשפט נעתר גם לבקשת הצדדים לצרף לתיק זה בקשה להטלת מאסר במקום קנס, לפי הוראות סעיף 19 לחוק העבירות המנהליות, תשמ"ו-1985 (להלן - חוק העבירות המנהליות), שהוגשה נגד הנאשם. בבקשה זו התבקש בית המשפט להטיל על הנאשם מאסר בפועל במקום קנסות מנהליים בסך כולל של 16,826 ₪, שאותם לא שילם. קנסות מנהליים אלה הוטלו על הנאשם בגין אי-הגשת שישה דוחות במועד, בין חודש יולי 2015 לבין חודש דצמבר 2015 (תיק מק"מ 31084-11-17 **מדינת ישראל נ' חבשי**.ר' ההחלטה בפרוטוקול, עמ' 17, להלן - תיק המק"מ).

ב. עיקר תסקירי שירות המבחן:

7. בית המשפט נעתר לבקשת ההגנה והורה על עריכת תסקיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם. התסקיר שנערך (מיום 06.09.20) מפרט את נסיבות חייו של הנאשם, יליד שנת 1970 (בן 51 שנים כיום). הנאשם נשוי, אב לחמישה ילדים ומתגורר עם אשתו ושלושה מילדיו ביפו. הנאשם אינו עובד משנת 2014, על רקע מצב בריאותי בשל מעורבות בתאונת דרכים. יוער, כי לאחרונה נקבעו לנאשם 28% נכות רפואית, הגם שנדחתה תביעתו לקבלת קצבת נכות מהביטוח הלאומי בשל אחוזי נכות נמוכים מדי (ר' ס/2).

8. מגיל צעיר חבר הנאשם לגורמים שוליים וניהל אורח חיים עברייני כדרך קלה להשגת מעמד וכסף, על אף שהוטלו עליו עונשי מאסר בפועל. ואולם, הנאשם תיאר בפני שירות המבחן הליך של התמתנות בהתנהגותו בשנים האחרונות, וכן הרחיב בתיאור הקשיים הרפואיים והנפשיים עמם הוא מתמודד לאחרונה (הציג מסמכים רפואיים ומסמך מפסיכיאטר).

9. אשר לעבירות בהן הורשע התקשה הנאשם ליטול אחריות מלאה על ביצוען וטען בפני שירות המבחן כי דובר בחשבוניות מס, שאותן קיבל בתמורה לכסף ששילם וסבר כי הן תקינות, ובשל כך לא יכול היה להימנע מביצוע העבירות. עם זאת ביטא הנאשם אכזבה מעצמו ומהתנהלותו, לצד תחושות תסכול מההליך המשפטי.

10. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מביע כיום חרטה על מעורבותו בעבירות, מודע לחומרתן ואף מבטא נכונות לשאת בעונש בגין. שירות המבחן ציין כי ניכר שהנאשם מתקשה, בשל דפוסי חשיבה נוקשים בהם הוא מחזיק, להעמיק ולבחון באופן ביקורתי את דפוסי חשיבתו והתנהגותו. עם זאת, בשל "המוטיבציה המילולית הראשונית" של הנאשם להיעזר בגורמי טיפול המליץ שירות המבחן על דחייה בת שלושה חודשים.
11. בית המשפט נעתר לבקשה, אך מהתסקיר המשלים (מיום 14.12.20), עלה כי הנאשם לא יצר מיוזמתו קשר עם השירות ולא השתלב בטיפול שאליו הופנה. יתר על כן, הסתבר כי מאז ביקורו האחרון אצל פסיכיאטר, ביום 23.12.19, לא קבע הנאשם ביקור נוסף ודיווח על יציבות יחסית במצבו הנפשי והרגשי, אם כי לאחרונה הופנה לטיפול פסיכולוגי. הנאשם תיאר לשירות המבחן התדרדרות במצב בריאותו, על רקע כאבים בגב התחתון וברגל ימין, והציג סיכום ביקור אצל נוירוכירורג. הנאשם טען כי הוא משתמש בקנאביס רפואי באופן יומיומי, על מנת להקל על כאביו, אך בדיקת שתן שמסר נמצאה נקייה מסמים והנאשם לא ידע להסביר ממצא זה.
12. הנאשם שב והביע מוטיבציה להשתלבות בטיפול ועל כן - בסופו של דבר ועל אף ספקנות ביחס למידת פניותו וכוחותיו של הנאשם להשתלבות בטיפול - ציין שירות המבחן כי קיימת חשיבות למעורבות טיפולית ובהתאם המליץ על הוצאת צו מבחן למשך שנה. לעניין העונש המליץ שירות המבחן להימנע מהשתתפות עונש של מאסר, לנשיאה מאחורי סורג וברית, בשל החשש שעונש כזה יעמיק את דפוסי העברייניים של הנאשם ויביא לאבדן האיזון היחסי בו מצוי כיום.

ג. עיקר הראיות לקביעת העונש:

13. מטעם המאשימה הוגש, כראייה לקביעת העונש, תדפיס המידע הפלילי של הנאשם (סומן ע/1). כעולה מתדפיס זה, לנאשם 10 הרשעות קודמות במגוון של עבירות, לרבות עבירות רכוש ואליומות, והוא נשא בעברו עונשי מאסרי בפועל, מאחורי סורג וברית.
14. הרשעתו האחרונה של הנאשם (מיום 03.11.16) ניתנה על ידי מותב זה (ת"פ 14020-05-15 (שלום ת"א) **מדינת ישראל נ' חבשי** (03.11.16); להלן - ההרשעה הקודמת). עניינה של ההרשעה הקודמת - כמו ההרשעה דנא - הוא בעבירות שבוצעו במסגרת עסקו של הנאשם בחלוקת דלק ושמונים, וזאת בין שנת 2008 לבין שנת 2011. הנאשם הורשע בדיווח למנהל מע"מ על מס עסקאות נמוך ממס העסקאות, אשר הופיע בפועל ב-144 חשבוניות, בסך כולל של 609,913 ₪. בגין הרשעה זו הושת על הנאשם עונש של שלושה חודשי מאסר, לנשיאה בעבודות שירות, לצד מאסר מותנה וקנס בסך 12,000 ₪.
15. מטעם ההגנה הוגשה אסופת מסמכים רפואיים (סומנה ס/1). כעולה ממסמכים אלה לוקה הנאשם בחוליים שונים, על רקע סכרת ועישון כבד, לרבות מחלת לב. בנוסף סובל הנאשם מכאבים בגב התחתון, בשל פריצת דיסק ובעיות בעמוד השדרה, אשר בגין הוא עתיד לעבור ניתוח מורכב שלאחריו יידרש לשיקום משמעותי. בין השאר צורף מסמך עדכני (מיום 16.02.21) מרופא מומחה להרדמה ולכאב. במסמך זה נאמר כי יש לשקול בכובד ראש את הסכנות הטמונות בהשתתפות עונש מאסר מאחורי סורג וברית על הנאשם, בשל היותו בקבוצת סיכון לגיף הקורונה ובשל הכאבים העזים מהם סובל.
16. עוד העידו, מטעם ההגנה, מספר עדי אופי. כפי שעלה מעדויותיהם, שני אחיו של הנאשם נפטרו

בצעירותם והותירו אחריהם ילדים, להם הנאשם סייע וממשיך לסייע; סיוע החשוב במיוחד על רקע הסביבה הקשה בה גדלו האחיניים ובה הם ממשיכים לחיות. האחינית, גב' אמלי גראב, תיארה כיצד הנאשם עוזר לה גם כיום, בגידול חמשת ילדיה לאחר שהתאלמנה. בתו של הנאשם, גב' נסרין סקיס, העידה אף היא תוך שהטעימה כי הנאשם הוא בבחינת הגב של כל המשפחה (ר' בפרוטוקול, עמ' 19 שורה 4 ואילך). אחינית נוספת, עורכת-דין במקצועה, העלתה על הכתב דברים דומים וביקשה את התחשבות בית המשפט בנאשם (ר' המסמך ס/3).

ד. עיקר טיעוני הצדדים:

17. ב"כ המאשימה, בטיעוניהם לעונש, עמדו על חומרת העבירות שבביצוען הורשע הנאשם, תוך הדגשת היקף הנזק המשמעותי שנגרם לקופת המדינה כתוצאה מביצוע העבירות. ב"כ המאשימה הטעימו כי יש להתייחס לעבריינות המס בחומרה יתירה, נוכח פגיעתה הישירה בכיסו של כל אזרח ואזרח, וכן בשל הערכים החברתיים הנפגעים מביצוען ובהם ערכי השוויון בנשיאה בנטל המס והסולידריות החברתית.
18. לשיטת ב"כ המאשימה הפגיעה שנגרמה לערכים החברתיים כתולדה ממעשי הנאשם מצויה ברף חומרה גבוהה. זאת, לא רק בשל ההיקף הניכר של העבירות, אלא גם בשל התכנון שקדם לביצוען, כמו גם ביצוען במשך שנתיים תמימות. הנאשם פעל לבדו והוא האחראי הבלעדי לביצוע העבירות, שבוצעו מתוך בצע כסף גרידא, כאשר מלוא הריוח מביצוע העבירות נכנס לכיסו-הוא. בנוסף, הנאשם לא הסיר מאומה מהמחדל.
19. לעניין מדיניות הענישה הנהוגה הפנו ב"כ המאשימה לפסיקה רבה, הגם שבחלקה במקרים חמורים מבענייננו. כך, למשל, הפנו ב"כ המאשימה לעניין **ליזרוביץ**, בו נקבע בסופו של דבר מתחם עונש הולם שבין 30 חודשי מאסר בפועל לבין 48 חודשי מאסר בפועל, והושת עונש הכולל 30 חודשי מאסר בפועל וקנס כספי בסך של 40,000 ₪. באותו המקרה אמנם דובר בניכוי מס תשומות בסכום הדומה לענייננו, אך בנוסף בעבירות של סיוע לאחר בהיקף דומה (לפי פירוט העובדות בפסק דינו של בית המשפט המחוזי - ר' עפ"ג (מחוזי מרכז) 41584-08-13 **ליזרוביץ נ' מדינת ישראל** (26.01.14); רע"פ 1717/14 **ליזרוביץ נ' מדינת ישראל** (30.03.14)).
20. עוד הפנו ב"כ המאשימה לעפ"ג (מחוזי י-ם) 64777-06-18 **גרדאת ואח' נ' מדינת ישראל** (27.01.19) - שם דובר בניכוי מס תשומות שלא כדין באמצעות חשבונות פיקטיביות בסכום כולל של 3.6 מיליון ₪, נקבע מתחם עונש הולם שבין שנתיים מאסר בפועל לבין ארבע וחצי שנות מאסר, ונגזר עונש הכולל 30 חודשי מאסר בפועל וקנס בסך של 100,000 ₪. עם זאת, באותו מקרה דובר גם על מעשים נוספים, שנעשו לשם הסוואת ביצוע העבירות. מתחם עונש הולם דומה נקבע בעפ"ג (מחוזי י-ם) 21791-08-17 **מואמנה נ' מדינת ישראל** (21.03.18). מכל מקום, בשורה התחתונה עתרו ב"כ המאשימה לקביעת מתחם עונש הולם שבין 36 חודשי מאסר בפועל לבין 50 חודשי מאסר בפועל, ולעניין הקנס הכספי בין 5% לבין 10% משיעור המחדל.
21. אשר לגזירת עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם הפנו ב"כ המאשימה, כנסיבה מחמירה, לתדפיס המידע הפלילי של הנאשם, ובמיוחד להרשעתו הקודמת האחרונה, שכאמור אף היא בעבירות מע"מ ובמסגרת אותו עיסוק. עוד הטעימו ב"כ המאשימה כי המלצת שירות המבחן (לעונש של

מאסר לנשיאה (בעבודות שירות) חורגת ממתחם העונש ההולם ואין מקום להיעתר לה. לשיטתם, בנסיבות העניין הענישה לה עותרת המאשימה במסגרת הסדר הטיעון - דהיינו: 40 חודשי מאסר בפועל, לצד מע"ת וקנס ולשיקול דעת בית המשפט - מאזנת כראוי בין כל השיקולים העונשיים הרלוואנטיים, לרבות נסיבותיו האישיות של הנאשם.

22. לבסוף, לעניין תיק המק"מ - בקשת המאסר במקום קנס - טענו ב"כ המאשימה כי לרקע בקשה זו יש מקום להחמיר בענישת הנאשם ברכיב הקנס, בפרט בהתחשב בכך שהנאשם לא הסיר מאומה ממחדליו.

23. ב"כ הנאשם, מצידם, הדגישו את נסיבות הקולה, ובהן חלוף הזמן מעת ביצוע העבירות, התיקון המשמעותי לקולה שנערך בעובדות כתב האישום, הודאת הנאשם בעובדות כתב האישום המתוקן ונטילת האחריות על-ידו. לשיטת ב"כ הנאשם, הגם ש"נפלו מחדלים" בהתנהגות הנאשם, הוא לא התכוון להתחמק מתשלום מיסים ואף לא הפיק רווח כלכלי מהעבירות, שכן בפועל סחורה סופקה והמע"מ בגינה שולם במלואו. לטענת הסניגורים, הנאשם לא הסיר את מחדליו אך בשל מצבו הכלכלי הקשה וחסרון כס, אשר מנעו ממנו את האפשרות להסרת המחדלים (בהקשר זה לא הוגשו מסמכים).

24. מטיעוני ב"כ הנאשם עלה כי הם ערים לכך שהרף התחתון של מתחם העונש ההולם בכגון דא עומד על תקופות מאסר בפועל, שלא ניתן לשאתן בדרך של עבודות שירות, אך לשיטתם בעניינו של מרשם יש מקום לחרוג מהמתחם לכף קולה משיקולי שיקום. כך, למשל, הפנו הסניגורים לת"פ (שלום ת"א) 19883-04-19 **מדינת ישראל נ' מדייטק והפקות בע"מ ואח'** (24.01.21), בו בסכום מס דומה נקבע מתחם עונש הולם שבין 30 חודשי מאסר בפועל לבין 50 חודשי מאסר בפועל, אך בית המשפט חרג מהמתחם משיקולי שיקום (ר' גם הטיעון בפרוטוקול, עמ' 23 שורה 18 ואילך). ב"כ הנאשם הפנו גם לת"פ (שלום ת"א) 22307-01-19 **מדינת ישראל נ' פלץ** (28.10.20), אך שם דובר במי ששימש "איש קש", ובמקרה בו המאשימה הגבילה את טיעוניה, במסגרת הסדר טיעון, לתקופה של 9 חודשי מאסר בפועל.

25. ב"כ הנאשם הרחיבו בטיעוניהם בתיאור נסיבותיו האישיות המורכבות של הנאשם, שהוא כיום נשוי ואב לחמישה ילדים, מתוכם שניים קטינים, וסב לארבעה נכדים. נוסף על דברי עדי האופי - אודות תמיכת הנאשם בילדיו של שני אחיו שנפטרו - הדגישו הסניגורים כי הנאשם סועד כיום את הוריו, שאינם בקו הבריאות, ומסייע להם בהתנהלותם היומיומית.

26. אשר למצבו הרפואי של הנאשם הגישו ב"כ הנאשם מסמכים רבים (ר' ס' 1/ס' 2) ועמדו על מצבו הרפואי המורכב, לרבות בנכות צמיתה בשיעור של 28% שנקבעה לו לאחרונה. בנוסף, כיום ממתין הנאשם לניתוח קיבוע מותני, שנדחה מעת לעת בין השאר בשל סכרת לא מאוזנת. מצב רפואי מורכב זה יקשה מאוד על הנאשם בנשיאת עונש של מאסר בפועל ואף עלול להעמידו, חלילה, בסכנה בריאותית חמורה, ככל שיידרש לטיפול רפואי דחוף.

27. עוד הדגישו ב"כ הנאשמים את חשיבות ההתאמה האינדיבידואלית של הענישה, בהתחשב בנסיבותיו המיוחדות של הנאשם. לשיטתם, מכלול נסיבותיו של הנאשם, בהצטרף להמלצת שירות המבחן, מצדיק מתן בכורה לשיקולי השיקום וחריגה לכף קולה ממתחם העונש ההולם, באופן שיאפשר לנאשם לשאת את עונשו בדרך של עבודות שירות.

28. לבסוף הנאשם, בדברו האחרון לעונש, אמר: **"אני מבין שעשיתי טעות. לקחתי אחריות**

מלאה. אני מבין מה שעשיתי. אני מביע חרטה... אני מבקש מביהמ"ש לסיים, וללכת לטפל בעצמי. אבקש שביהמ"ש יעניש אותי אבל לא יחרוץ את דיני... (ר' בפרוטוקול, עמ' 24 שורה 2 ואילך).

קביעת מתחם העונש ההולם:

ה.

29. לפי הוראות חוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין), בעת גזירת עונשו של נאשם על בית המשפט לקבוע, תחילה, את מתחם העונש ההולם לאירוע שבגינו הורשע הנאשם, ולאחר מכן לגזור את עונשו של הנאשם בתוך מתחם זה. קביעת מתחם העונש ההולם תיעשה, בהתאם להוראות חוק העונשין, תוך התחשבות בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות ובמידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות.
30. עסקינן כאן בעבירות מס, אשר הפסיקה חוזרת ומטעימה את חומרתן בשל היותן בבחינת שליחת יד וגזל כספי הציבור. יתר על כן, כתולדה מביצוען של עבירות מס נפגעים ערכים חברתיים חשובים, ובהם ההגנה על הקופה הציבורית שבאוצר המדינה, ההגנה על שוויון הנשיאה בנטל המס וההגנה על מהימנות הדיווחים לרשויות המס. הפסיקה אף מדגישה את חומרתן המיוחדת של עבירות מס הכוללות יסוד של מרמה - במיוחד כאלה הכרוכות בשימוש בחשבוניות פיקטיביות, כבעניינינו - וקובעת כי בגין יש להשית, ככלל, ענישה הכוללת עונשי מאסר בפועל ממשיים, לנשיאה מאחורי סורג ובריח.
31. הפסיקה נוקטת בענישה מחמירה במיוחד כאשר מדובר בעבירות מס שבוצעו באופן שיטתי, לאורך זמן ובהיקפים כספיים ניכרים. אמנם ההיקף הכספי של עבירות המס אינו חזות הכל, אך יש לו חשיבות מהותית. בעניינינו, ההיקף הכספי של החשבוניות הפיקטיביות הוא ניכר: מדובר בחשבוניות פיקטיביות בסכום כולל של **29,441,489 ₪**, שמס התשומות הגלום בהן הוא בסכום כולל של **4,491,073 ₪**, שהוצאו במשך שנתיים ימים.
32. מדובר אפוא בעבירות שבוצעו בתחכום ובשיטתיות, במשך תקופה לא מבוטלת, אשר גרמו נזק משמעותי לקופת הציבור וממילא לאינטרס הציבורי. יוטעם בהקשר זה, כי טענת ההגנה שלפיה הנאשם לא התכוון להתחמק מתשלום מיסים - שכן בפועל סחורה סופקה והמע"מ בגינה שולם במלואו - לא נתמכה לפני בראייה כלשהי. יתר על כן, הלכה למעשה עומדת הטענה בסתירה לעובדות כתב האישום בהן הודה הנאשם - שלפיהן הוא ביצע את העבירות במטרה להתחמק או להשתמט ממס - ועל כן לא ניתן לקבלה.
33. בחינת מדיניות הענישה הנהוגה, כעולה מהפסיקה שכבר אוזכרה ופסיקה נוספת, מלמדת כי כאשר מדובר בעבירות לפי הוראות חוק מע"מ הכרוכות בחשבוניות פיקטיביות, בהיקף של 4.5 מיליון ₪ לערך (בקרן המס), הרף התחתון של מתחם העונש ההולם נקבע לתקופה של שנתיים מאסר בפועל. יחד עם זאת, ניתן גם למצוא מקרים שבהם רף כזה נקבע בסכומים גבוהים יותר (ר', למשל, ע"פ (מחוזי ים-18-37183-11-18 **חברת אמוקו לשמנים ודלק בע"מ נ' מדינת ישראל** (27.05.19), שם דובר במס תשומות בסכום של 5.9 מיליון ₪).
34. בהתחשב בכל אלה, אם גם תוך נטיית-מה לכף קולה, אני קובע את מתחם העונש ההולם במקרה זה בין 20 חודשי מאסר בפועל לבין 40 חודשי מאסר בפועל, ואת מתחם הקנס ההולם בין 40,000 ₪ לבין 150,000 ₪.

ו.

גזירת עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם:

35. לאחר קביעת מתחם העונש ההולם על בית המשפט לגזור את עונשו של הנאשם בתוך מתחם זה, תוך התחשבות בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות.

36. אשר לנאשם שלפניי, השיקולים הרלוואנטיים לגזירת עונשו הם כלהלן:

עברו הפלילי של הנאשם - לנאשם, בן 51 שנים כיום, עבר פלילי מכביד בגין עבירות שונות, והוא אף נשא בעבר עונשי מאסר בפועל. הרשעתו הקודמת האחרונה של הנאשם אמנם ישנה יחסית - מלפני כארבע וחצי שנים - אך בעלת רלוואנטיות גבוהה, שכן מדובר בה בעבירות לפי הוראות חוק מע"מ שנעברו במסגרת אותו העיסוק.

הפגיעה של העונש בנאשם ובמשפחתו - הטלת עונש של מאסר בפועל תפגע הן בנאשם והן במשפחתו הענפה, בה הוא תומך. זאת, כפי שעלה הן מעדויות עדי האופי שהעידו בבית המשפט, הן מהמסמך ס/3 והן מטיעוני ב"כ הנאשם, ויש להתחשב בכך.

הודאה ונטילת אחריות - הנאשם הודה בעובדות כתב האישום (המתוקן בשנית), בטרם תחילת שמיעת הראיות. בכך חסך הנאשם מזמנם של העדים, הצדדים ובית המשפט. נסיבות אלה יש לזקוף לזכותו של הנאשם. בנוסף, כפי שהדברים באו לידי ביטוי בדברו האחרון של הנאשם לעונש, הנאשם נטל אחריות על מעשיו, ואף זאת יש לזקוף לזכותו.

נתוניו האישיים של הנאשם ונסיבות חייו - נסיבות חייו של הנאשם, בפרט במישור הרפואי, הן מורכבות, כפי שפורט לעיל. הנאשם נדרש לניתוח, שטרם נערך, ויש להתחשב בכך שמצבו הרפואי יקשה עליו לשאת עונש של מאסר בפועל.

מאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירות ולפיצוי על הנזק שנגרם בעטיין - במישור זה לא עשה הנאשם דבר ולא הסיר מאומה ממחדליו.

חלופי הזמן מעת ביצוע העבירה - מאז ביצוע העבירות כבר חלפו מספר שנים. עם זאת, לא מדובר בחלופי זמן חריג בהתחשב בכך שמדובר בעבירות מס; עבירות שהן קלות לביצוע אך קשות לחשיפה וככלל דורשות טיפול חקירתי ומשפטי ממושך.

37. ב"כ הנאשם עתרו לכך שבית המשפט יחרוג לכף קולה ממתחם העונש ההולם, משיקולי שיקום, ואכן בית המשפט מוסמך לעשות כן בתנאים ובמגבלות הקבועים בהוראות סעיף 40ד לחוק העונשין. דא עקא, שאף מתסקירי שירות המבחן סוגיית שיקום הנאשם דנא אינה ברורה כלל ועיקר, בלשון המעטה. כזכור, הגם שהנאשם הביע מוטיבציה מילולית להשתלבות בהליך טיפולי, הוא לא השתלב בהליך כאמור בתקופה הלא מבוטלת שחלפה בין התסקיר הראשון לבין התסקיר המשלים, על אף שגם בתסקיר המשלים שב והביע נכונות מילולית גבוהה להשתלבות.

38. לא מדובר אפוא במקרה בו משולב הנאשם בהליך שיקומי ממשי, שהטלת עונש של מאסר בפועל עשויה לגדוע את המשכו או לפגוע בו. יתר על כן, וזו אולי הנקודה העיקרית כאן: מדובר בנסיבות של ביצוע עבירות מס חמורות, באופן חוזר ונשנה ובהיקף כספי גדול מאוד, על רקע עבר פלילי מכביד הכולל הרשעה בעבירות דומות. לכן, אין זה ראוי לבכר בפרשה זו את שיקולי השיקום על שיקולי הענישה, בוודאי לא בדרך של חריגה כה משמעותית ממתחם העונש ההולם (ור' גם בהוראות סעיף 40ד(ב) לחוק העונשין).

39. על רקע כל אלה, המסקנה המתבקשת היא כי יש לגזור את עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם ולא בחריגה ממנו. עם זאת, מכלול הנסיבות והשיקולים שפורטו בפסקה 36 דלעיל מלמד כי נסיבות הקולה בעניינו של הנאשם עולות במשקלן על נסיבות החומרה, באופן שיש לגזור את עונשו של הנאשם ברבע התחתון של מתחם העונש ההולם; וכך אני קובע. אני גוזר אפוא את עונשו של הנאשם, ברכיב המאסר בפועל, לתקופה של 25 חודשים.

אשר לרכיב הקנס - לגביו יש להתחשב, כידוע, במצבו הכלכלי של הנאשם. אמנם לא הוצגו לפניי ראיות לעניין מצבו זה של הנאשם, אך מעבר לטיעון ב"כ הנאשם אודות מצבו הכלכלי הקשה, יש להתחשב גם בהשלכות הכלכליות של הטלת עונש מאסר בפועל, לתקופה לא מבוטלת. לפיכך, ברכיב הקנס יש לגזור את עונשו של הנאשם בתחתית המתחם.

40. נותר לדון בתיק המק"מ. בהתחשב בנסיבותיו של תיק זה - כאשר מדובר בקנסות מנהליים בגין אי-הגשת שישה דוחות במועד, שסכומם המצטבר הוא 16,826 ₪ - אני קובע כי במקום הקנסות יישא הנאשם עונש של חודש מאסר בפועל, במצטבר לעונש שנגזר עליו בתיק העיקרי. יוטעם, כי אני מקבל את טיעון ב"כ המאשימה, שלפיו בשל הקנסות המנהליים שלא שולמו יש להחמיר עם הנאשם גם ברכיב הקנס שנגזר בתיק העיקרי. זאת, מהטעם שהוראות סעיף 19 לחוק העבירות המנהליות קובעות במפורש סמכות להטלת מאסר במקום קנס ולא מעבר לכך. לכן, אין מקום - וגם אין סמכות - להטיל מאסר במקום קנס מנהלי ובנוסף לכך גם קנס נוסף, לרבות בדרך של החמרת רכיב הקנס המוטל ממילא בגין עבירות אחרות.

ז. סוף דבר:

41. אשר על כן - ובהתחשב בשיקולים לכף חומרה ולכף קולה, אשר פורטו לעיל - אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

(א) 26 חודשי מאסר בפועל.

על הנאשם להתייצב לנשיאת עונשו בבית המעצר ניצן, או במקום אחר שייקבע שירות בתי הסוהר, ביום 27.07.21 עד השעה 10:00.

ב"כ הנאשם יתאמו את הכניסה למאסר עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר, על מנת להבטיח עריכת "מיון מוקדם" לנאשם אשר יקל על קליטתו בבית הסוהר.

(ב) מאסר על תנאי למשך 9 חודשים, אותו לא יישא הנאשם אלא אם כן יעבור, תוך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר, עבירה מהעבירות בהן הורשע, או עבירה כלשהי לפי הוראות סעיף 117(ב) לחוק מע"מ, על כל חלופותיו.

(ג) קנס בסך של 40,000 ₪, או חודשיים מאסר תמורתו.

הקנס ישולם ב-40 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים, החל מיום 01.09.21 ובכל אחד בחודש שלאחריו. היה והנאשם לא ישלם את אחד התשלומים במועד תועמד כל יתרת הקנס לפירעון מיד.

זכות ערעור בתוך 45 יום מהיום.

המזכירות תשלח העתק גזר דין זה לשירות המבחן.

ניתן היום, ו' אייר תשפ"א, 18 אפריל 2021, במעמד הצדדים.